

СТАНОВИЩЕ

от **проф. д-р Екатерина Неделчева Софрониева**,
катедра „Предучилищна и медийна педагогика“,
Факултет по науки за образованието и изкуствата, СУ „Св. Кл. Охридски“
на дисертационен труд
за придобиване на научната степен „доктор“
в професионално направление *1.2. Педагогика*
докторска програма „*Предучилищна педагогика – Интеркултурно образование*“

с кандидат **Харалампия Сиристатиду**

тема на дисертацията: „**Обучение – онлайн и неформално образование за интегриране на деца на бежанци и имигранти**“
научен ръководител: проф. дн Божидар Ангелов

1. Съответствие на процедурата с действащата нормативна уредба.

Рецензията е написана според изискванията на съществуващия Закон за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и съответния Правилник на Софийския университет.

Процедурата и представените документи са в съответствие с действащата нормативна уредба и законовите изисквания.

2. Общо биографично представяне на кандидата (образование, квалификации, професионален опит и др.)

Харалампия Сиристатиду има познания и интереси в областта на чуждоезиковото обучение, интеркултурно образование, неформално образование, нови технологии и др. Притежава бакалаварска степен по английска филология от Гърция и две магистърски

степени от Великобритания по превод и машинен превод. Има богат опит в преподаването на английски език в училища и университети в Гърция и Великобритания. Участвала е в различни семинари и конференции, свързани с обучението по английски език на деца и възрастни, на учащи със специални образователни потребности, на учители и др. Подготвя ученици за различни международни сертификати по английски език – IELTS, Cambridge и т.н. Сертифициран учител е и за подготовка на възрастни чрез неформални форми на обучение.

Владее отлично английски език, на добро ниво френски и испански език, както и има начални познания по турски, италиански и руски.

3. Актуалност на проблематиката на дисертационния труд

Темата, както и мотивацията за избора ѝ са представени още в увода, като са изведени няколко основни аспекта - онлайн обучението като среда и нова форма, наложени изцяло от променените условия на живот и учене по време на пандемията Ковид 19 и предизвикателствата, които то поставя пред съвременните учители. Разгледани са въпроси, свързани с работата на учителите в мултикултурна образователна среда, компетентностите им за използване на различни неформални форми на обучение в онлайн среда и профила на добрия учител в контекста на учене през целия живот. Тези аспекти са разгледани във връзка с нуждата от предлагане на качествено интеркултурно образование, включващо формални и неформални практики за осъществяване на едно ефективно взаимодействие в онлайн среда. Акцентът е върху подготовката и готовността на учителите да прилагат адекватно и компетентно тези нови форми на обучение.

4. Структура и съдържание на дисертационния труд

Дисертационният труд е представен в три глави в обем от 179 страници. Първите две глави включват теоретичните постановки, а в трета глава е представено проучването направено сред 100 учители по английски език и резултатите от него.

Библиографията включва повече от приетите като минимум 100 източника за дисертационен труд.

Като съдържание, са разгледани основните теми, свързани с предизвикателствата на онлайн обучението и професионалното развитие на учителите, интеркултурната комуникация и неформалните практики за интегриране на децата в обучението. Коментирани са някои форми на неформално образование като извънучилищни програми, културни семинари и други инициативи. Виртуалната мултикултурна образователна среда се разглежда като аспект на неформалното интеркултурно образование и по-тесният фокус е върху спецификата на чуждоезиковото онлайн обучение. Направен е и обзор на интеркултурното образование в Гърция в предучилищна възраст и езиковата бариера при децата, която води до изолация. Акцентира се върху необходимостта учителите да прилагат адекватни инструменти за приобщаването на тези деца и важността от обучение на самите учители да прилагат различни форми на интеркултурно образование.

В трета глава е представена методологията на изследването и самото изследване, проведено сред 100 учители по английски език в Гърция. Анкетата е проведена онлайн и цели да проучи нагласите на учителите относно интеркултурното общуване и неформално обучение и реализирането им в онлайн среда. Резултатите са представени таблично и графично. Предложен е анализ на данните и са очертани някои бъдещи насоки за изследователска дейност.

5. Научнотеоретични и практико-приложни приноси.

Приемам основните приносни моменти, изведени от автора.

Направен е теоретичен преглед и проучване за прилагането на межкултурна комуникативна компетентност в онлайн обучението по английския език в гръцките начални и средни училища по време на пандемията. Анализирани са дигиталните инструменти и неформалните практики в обучението по английски език, които подкрепят ефективната межкултурна комуникация и предоставят на учениците културни познания. Допълнително е направен обзор и на значението на ученето през целия живот за учителите и техните възприятия по отношение на прилагането на межкултурна комуникация в онлайн обучението по английски език.

6. Автореферат.

Авторефератът представя коректно основните моменти на дисертационния труд. В съдържателно отношение авторефератът е в съответствие с изискванията. В структурно отношение могат да се посочат страници в съдържанието както и да се прецизират страниците в съдържанието на основния труд.

7. Публикации по темата на дисертацията (съдържание и изпълнение на наукометричните изисквания).

Представени са три публикации, всички по темата на дисертационния труд. Две от тях са публикувани на български език през 2023 година в списание „Предучилищно и училищно образование“ („Силните и слабите страни на дигиталното училище“ и „Онлайн инструменти за обучение“). Статията „Implementing informal learning in EFL during online learning: a case study in Greece“ е публикувана на английски език през 2022 година в сборник с доклади от конференцията на ФНОИ „Традиции и перспективи“, гр. София.

8. Лични впечатления.

Познавам Харалампия като докторант към катедра „Предучилищна и медийна педагогика“. В процеса на своята работа, тя се представи като докторант, който може да планира, подготви и проведе самостоятелно научно изследване.

9. Бележки, препоръки и въпроси.

Всички разгледани теми в теоретичната част са важни и актуални. Дисертационният труд обаче би се обогатил ако се измести фокуса от ковид пандемията и готовността на учителите да работят в онлайн среда към основния изследователски въпрос, а именно - как тези инструменти и форми на обучение способстват за интеграцията на децата на бежанци и имигранти.

Въпроси: Кои инструменти и форми на обучение способстват най-добре за интеграцията на деца бежанци и на деца имигранти? Различават ли се по нещо инструментите и способите, които използват учителите при работата с тези две групи деца?

10. Заключение.

В заключение, дисертационният труд представя едно самостоятелно и актуално научно изследване. Той отговаря на изискванията на съществуващия Закон за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и съответния Правилник на Софийския университет. Давам своята положителна оценка на дисертационния труд и предлагам на уважаемото научно жури да гласува **положително** за присъждане на образователната и научна степен „**Доктор**“ в професионално направление *1.2. Педагогика, докторска програма „Предучилищна педагогика – Интеркултурно образование“*, на **Харалампия Сиристатиду**.

19. 08. 2025 г.

Проф. д-р Екатерина Софрониева